

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput VI. Ludi, ac sponsionis descriptiones, & leges.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

Precarium eſt gratuita uſus rei conſeſſio ad nutum reuocabilis. Sicque a commodato dif- fert, ubi res ſemel conſeſſa, ante conuentum & elapſum tempus repeti nequit, niſi, uti jam diximus, æquale damnum, ob rem non repeti- tam, commodanti immineret.

CAPUT VI.

Ludi, ac ſponſionis deſcriptiones, & leges.

Ludus eſt contractus, vel pactum, quo luden- tes animi oblectandi cauſa paciſcuntur, ut victori cedat, quod uterque expoſuit. Dicitur eſt, *animi oblectandi cauſa*, ut mala illa praxis excludatur, qua plerique ludo ueluti arti ope- ram navant, fraudibus utuntur, & vix unquam reſtitutionis debitum curant.

Ludorum duo ſunt genera: alii a ſorte om- nino pendent, ueluti taxillorum, & plerique alearum ludi, alique huiusmodi; alii ab inge- nio proſus pendent, ueluti latruncolorum lu- dus; alii uero ex utroque genere mixti, partim a ſorte, partim ab ingenio & induſtria dependent.

Alearum, taxillorumque ludi Clericis a ſa- cris Canonibus vetantur, illisque etiam intereſſe prohibentur (*Can. Apoſtol. 41.*); quemad- modum uero aleis ludere nequeunt, ita nec quidquam lucrari hoc ludo licite poſſunt; quam- obrem qui huiusmodi ludis ingentem pecuniæ vim ſunt lucrati, ad reſtitutionem tenentur iis faciendam, quibuſcum luſerunt. Verum ſi ludi

focii sint Clerici, præsertim si Beneficiati, satis est hoc lucrum pauperibus distribuere. Industria ludi non sunt Ecclesiasticis prohibiti, quævis sint de se sæpe mali, vel ratione scandalæ, vel propter temporis jacturam.

Laicis quoque taxillorum alearumve ludi sunt vetiti a civilibus legibus, ut ex Codice constat (*de Aleatoribus.*), & ex nostrorum Regum Edictis; ita ut ubi leges istæ vigent, in ludis hujusmodi lucrantes ad restitutionem teneantur, præcipue si illi, qui in ludo sunt victi, perdere non possint, veluti filii familias, famulæ maritatae, quas a maritis ludendi facultatem obtinuisse prudenter non præsumitur, Religiosi, & amentes.

Quoad industriae ludos, ex his quoque restituendi obligatio oritur, si fraus intervenit, si quis fallacibus chartis utitur, si suas mutare dolose, vel illas focii, aut has vidit, vel ex signo aliquo cognovit, vel si denique aliquid præter ludi leges commisit, ut lucraretur.

At si quis dubitaret, an ludentes dolo vicerint, necne, tenerentur ad restitutionem? Respondetur hunc ad restitutionem teneri, si contra ludi leges dolo usus est, quamvis fors illum juverit, quia ab initio mala fide possedit: quod si novit, socium absque hac fraude certo victurum fuisse, non solum id debet restituere quod accepit, verum etiam socii damnum resarcire; quod si non liqueat, an socius absque fraude vicisset, id solum teneretur restituere, quod accepit. Si quis alium vi & minis ad secum ludendum cogat,

gat, ſi vincat, non tenetur pecuniam ſuam reſtituere, quam antea perdiderat; illam tamen reſtituere debet, quam perdit ſocius a ſe ad ludendum coactus.

Si luſorum alteruter in ludo ſit rudis, alter vero ludum calleat, & ſocium vincat, hic lu-
crum reſtituere tenetur, quia adest mala fides.

Qui cum filiofamilias ludit, quem pecuniæ dominum eſſe dubitat, ſed patri ſuo illam ſurripuiſſe, reſtituere tenetur; ſi vero putet pecuniam ad filiumfamilias ſpectare, quia vel induſtria ſua, vel alterius dono acquiſivit, tunc non teneretur illam reſtituere, niſi ſumma eſſet notabilis, ejuſque jactura grave incommodum ipſi efferret.

Idem dicito de ludente cum fure, qui ablatam pecuniam ludo exponeret; hæc enim eſſet reſtituenda, nam ejuſdem dominium fur non habet. Similiter qui cum illo luderet, qui pecuniam apud ſe depoſitam exponit, quam ſi perdat, non habet, unde reddat; hic quoque teneretur reſtituere, quia ſocius alienam pecuniam exponit, quam ludo perdere nequit (a).

Alia

(a) Gravis proin peccati ſe reos conſtituunt 1. Qui prohibitos ludos frequentant. 2. Qui in ludo perdentes in gravem iracundiam, rixas, & blaſphemias prorumpunt. 3. Qui inordinato, ac nimio ludi amore abrepti ſtatuſ ſui officia negligunt, aliſque ſcandalum præbent. 4. Qui ſimul aut ſucceſſive notabilem ſummam amittentes grave ſuæ familiæ damnum inferunt, ac propterea

rea

Alia quoque exercentur fraudes in ludo, exempli gratia, se ludi nescium fingere, & peries perdere, ut deinceps ludere alacrius pergat socius, qui magnam pecuniæ vim amissurum creditur: hæc fraudes, industriæque a restitutione non eximunt. Ille etenim, qui hac arte vincitur, si alterius in ludo peritiam & industriam novisset, numquam cum altero ludere voluisset.

Sponsio est contractus vel pactum, quo de veritate, vel eventu alicujus rei certantes illi, cui veritas assistit, aliquid spondent, aut repouunt, comperta veritate recipiendum. Duo de sponsionis iustitiam requiruntur 1. Ut rei status aut eventus utrique incertus ac dubius appareat. 2. Ut præmium victori cedendum sit moderatum, & sponsorum facultati respondens. Unde si quis certam rei, de qua pignore certat, notitiam habet, restituere tenetur, quod spondendo lucratur. Ille quoque, qui nullam quidem rei notitiam habet; ac tantam pecuniæ vim (quod in Italia sæpe accidit) spondendo expe-

rea uxores ad jurgia, & maledicta provocant. 5. Qui variis dolis, ac fraudibus contra ludi leges utuntur. Porro materia, quæ respectu furti, etiam respectu ludi gravis censetur, & ad grave familiæ damnum sufficiens. De mala ledendi consuetudine illi mariti, & filii familias, qui de continuis, ac magnis discordiis domesticis se accusant, rite quærendi sunt, & examinandi, reique inventi absolvi non possunt, donec ludum frequentem, tot malorum seminarium, vitare incipiant,

vit, ac lucratur, ut alterius familia pessumdetur, excessum restituere tenetur; quia hujusmodi lucrandi modus civili commercio, ac societati nocet, nec a legibus permittitur.

CAPUT VII.

Emptionis & venditionis notio, ac justæ conditiones.

Emptio inseparabili nexu venditioni jungitur, estque contractus mutuo consensu perfectus, emptorem, & venditorem mutuo obligans; emptorem quidem ad rei pretium solvendum, venditorem autem ad mercem tradendam. Tria circa hunc contractum bene sunt perpendenda, videlicet Merx, pretium, & contrahendi modus, de quibus quædam distincte dicenda occurrunt.

Mercis nomine omnes res pretio æstimabiles, vel ex natura sua, vel aliqua lege ab humano commercio non exclusæ designantur. Hinc vendi nequeunt 1. Res spirituales, uti supra (*Part. I. pag. 503. &c.*) ostendimus. 2. Res alienæ. 3. Res quoad substantiam vitiosæ, uti vinum corruptioni proximum, animal latente morbo infectum; hæc enim nullius amplius sunt pretii. Res autem quoad quantitatem, vel solam qualitatem vitiatæ, uti vinum minus forte, aut equus recalcitrans &c. vendi possunt; earum tamen pretium minui debet, & emptor, præprimis imperitus, de isto vitio moneri. Quodsi emptorem tali præcise qualitate præditam emere intenderet, & quæcumque alia ipsius fini non infer-

viret,